

AÇIK ERIŞİM NEDİR VE İLKELERİ NELERDİR?

UZM. DR. OKAN AKSU

TOPLUMUN DIJİTAL AŐAMALARI

Web Dönemi	Toplumsal Etkileri
Web 1.0	Tanırma
Web 2.0	Paylaşım
Web 3.0	Ortak Üretim

PAYLAŞIM KÜLTÜRÜ

- İnsanlık tarihi kadar eski,
- Kapitalizm ile birlikte bilgi metalaşıyor,
- İnternet teknolojileri ile birlikte paylaşım kültürü yeniden doğuyor,

ANARŞİST BİR TEKNOLOJİ: İNTERNET

- İnternet Teknolojisinin ortaya çıkması ve özgürlük değerleri,
- İlk kuşak Hacktivizm,

HACKTIVİZM TEMELLERİ

1. Erişilen sisteme ve sistemdeki verinin bütünlüğünün korunması gereklidir.
2. Kişisel bilgiler ve özel hayatın korunması esastır. Bir sistemde bulunan bilgiler insanların özel yaşamlarına ilişkin bilgiyi barındırıyor olabilir. Bu bilginin kesinlikle korunması gereklidir.
3. Kaynakları verimli kullanın.
4. Sınırları zorlayın, keşfedin.
5. İletişim temel bir haktır. İnsanlar arasındaki iletişim engellenemez.
6. Paylaşın! Edindiklerinizi kendinize saklamayın, çevrenizdekiler ile paylaşın.

AÇIK ERIŞİM NEDİR?

- Açık erişim, bilimsel literatürün internet aracıyla finansal, yasal ve teknik bariyerler olmaksızın, erişilebilir, okunabilir, kaydedilebilir, kopyalanabilir, yazdırılabilir, taranabilir, tam metne bağlantı verilebilir, dinlenebilir, yazılıma veri olarak aktarılabilir ve her türlü yasal amaç için kullanılabilir biçimde kamuya ücretsiz açık olmasıdır.

AÇIK ERIŞİMİN FAYDALARI

- Entelektüel çıktının görünürlüğünü sağlar.
- Araştırmanın etkisini artırır.
- İnovasyon sağlar.
- Araştırmanın tekrarını ve intihali önler.
- Bilimsel rekabet ortamında avantaj oluşturur.
- İşbirliği fırsatları yaratır.
- Disiplinlerarası araştırmaları güçlendirir.
- Öğretim materyallerinin geliştirilmesine ve paylaşımına aracılık eder.
- Araştırma faaliyetlerinin yönetimini kolaylaştırır.

AÇIK ERIŞİMİN ESASLARI

- Bilgi herkese açık olmalıdır,
- Veri üzerinden sömürü yapılması kabul edilemez,
- Kaynakları korumak önemlidir,
- Kaynaklar ile veri üretiminin sürdürülebilirliği esastır,
- Her türlü sömürü düzeni kabul edilemez,
- Telif haklarına saygı esastır,
- Telif hakları konusunda “toplumsal gerçeklerden kopuk” yaptırımlar kabul edilemez,
- Açık erişim de iyi niyet esastır,

SON SÖZ YERINE BIRKAÇ DÜŞÜNCE....